

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

גליון מס' 160
שבט תשע"ה

מוקד העירוב
בארץ הקודש
054-84-833-20

ישוב שהשקיע והפסיק, והעירוב נהרס ונפסל

בישוב השני היה גדר מסביב לרוב הישוב אבל הגדר כוללת שטח גדול מההדר הסמוך לישוב, שאין דרך לאדם לעבור בו, מחמת תנאי השטח ההרריים שלו, ואין בו שום שימוש. במצב כזה המקום נעשה קרפף, ופוסל את כל ההיקף הטוב של הגדר. בתקופה מסוימת לפני כמה שנים היה שם מיישהו שתיקן את הדבר ועשה שורה של עמודים סמוך לבתים, שמשמשים צורות הפתח ברמה מהודרת עם לחיים, כדי לסגור את היקף העירוב בלי שטח החר, ולהוציא את הקרפף משטח העירוב. אבל אותו אדם עזב את התפקיד מסיבות שהיו, וכעת שהגענו לבדוק אותו, היו בו בעיות גדולות עד כדי שהוא נפסל ללא ספק. וזה לימד אותנו שוב כיצד נראה עירוב שהפסיקו לבדוק אותו.

עמוד שהתעקם בחלקו התחתון

באחד המקומות היה עמוד שפגע בו רכב, והוא התעקם מאוד, באופן שכל אדם מבין שזה לא תקין. הגיע מיישהו מהמקום ומשך את העמוד ליישר אותו, והצליח להציב אותו בצורה מאונכת בערך, שנראה מרחוק שהוא עומד כעמוד גייל. אבל כשמתקרבים מבחינים שהעמוד בחלקו התחתון מעוקם ומרוסק, באופן שיותר גרוע מסתם עמוד נוטה, כיוון שעמוד נוטה כולו ממשוך בקו אחד ישר בנטיה, ויש שדנים את החוט שבראשו כמונח מעל כולו, משא"כ עמוד כזה שיש לו שבר והוא משנה זווית, יש יותר סברה לפסול אותו. וכן יש בו בעיה של פתחי שימאי, כיוון שאינו ישר והוא במצב הרוס ושומם. כמו כן הלחי שלפניו התעקם, ואינו מתחת החוט. במצב כזה העמוד גרוע אפילו מהתקן של עירוב עירוני.

חוט מן הצד ללא לחי

בהמשך הבדיקה הגיעו למקום שמסתיימת השורה של צורות הפתח, ומתחברות לבית שיגיע בהמשך לגדר המקיפה את הישוב, וישלים את ההיקף. אבל כאן היתה בעיה יותר חמורה, החוט היה קשור לעמוד חשמל מן הצד, ומתחתיו היה בעבר לחי, וכעת כשהגיעו לבדוק, הלחי כבר לא היה. במקומו עמד שם משטח של סחורות, שגם הוא לא עמד בצורה הנכונה, [כלומר לא העמידו את רחבו כלפי העמוד, אלא רק העובי שלו כלפי העמוד], ובמצב הזה הוא לא היה כלל מתחת לחוט. ההשערה של הבדוקים שהמשטח לא נעשה במטרה לשמש ללחי, אלא כגדר למדרון הסמוך לו, ולא התכוונו כלל לתקן את העירוב. ועל כל פנים במצב כזה, ההפרדה של העירוב פסולה לחלוטין.

דין קרפף בקוצים לאורך גדר הביטחון

הבודקים עברו משם לבדוק לפחות את שלימות הגדר המקיפה את הישוב, לראות אם יש להם לפחות עירוב בדרגה של הרבנות, למרות שהוא לא יוכל לשמש למשפחות חרדיות, בכל זאת הרי מדובר בישוב דתי. ואכן כמעט כל הגדר היתה שלימה לגמרי, וגם היו מקומות שהשלימו את הגדר בעזרת רשת ברזל, וכיסחו את הקוצים הקרובים לגדר.

למרות שהם עשו כן מטעמי בטחון, למניעת חדירה דרך תחתית הגדר בין הקוצים, הדבר הזה מועיל גם לכשרות העירוב. מפני שבדרך כלל יש רווח מסוים בין כביש הביטחון לגדר הישוב, וברוח הוא גדלים קוצים גבוהים, שמונעים את השימוש במקום. ובשו"ע (סי' שנה"ח ס"א) כותב שקרפף יותר מבית סאתיים לא צריך להיות מרובע, אלא אפילו אם הוא צר וארוך, ג"כ נחשב בית סאתיים ואוסר. ואדרבה אם הוא ארוך שיעור אמה יותר מפי שניים מרחבו, הוא נאסר גם כשאין בו יותר מבית סאתיים. [בדין זה נחלקו הפוסקים, לדעת המשנ"ב (ס"ק י"ב) צריך שיהיה בו לפחות בית סאתיים, ורק לא צריך יותר מבית סאתיים. ולדעת החו"א (סי' פ"ט ס"ק י"א) אפילו פחות מבית סאתיים אסור. וצ"ע מהו השיעור המינימלי בזה, כמו שנתבאר במקום אחר].

לפי"ז במקומות שיש קטע צר וארוך של קוצים, הוא סיבה לאסור ג"כ את העירוב, וכאשר מכסחים אותו מונעים את הבעיה הזו. וכן אם יש בו מידי פעם מקומות שאין צמחים, והם ראויים לשימוש, זה יכול למנוע את הצירוף לשיעור בית סאתיים, ולהתיר לדעת המשנ"ב.

התרחבות והתרבות יודעי הלכות עירובין ותחומין

בס"ד זוכים לראות בזמן האחרון ריבוי גדול של לומדי עירובין בכל החלקים, בלימוד הגמרא, בלימוד ההלכה, בכתיבת חיבורים ובעשייתם למעשה. בתקופה זו ישנם עשרות כוללים שלומדים מסכת עירובין בעיון, ועשרות אברכים עמלים בכתיבת חיידושי תורה בסוגיות אלו, ודאי שהדבר מביא שמחה רבה לפני הקב"ה, ויהי רצון שימשיכו עוד ועוד להגדיל תורה ולהאדירה, לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו.

במוקד העירוב מגיעות שאלות רבות גם מאברכים שעוסקים בסוגיות, ומתקשים בהבנת סוגייה או הלכה, או מחפשים מקורות לדין מסוים. וכל זה במקביל לשאלות ההלכתיות שבאות מהשטח, מהעוסקים בעשיית העירובים ותיקונים, ומקביל למגוון פעילויות שנעשות ע"י המוקד. במסגרת זו אנו מתנגלים שאין בידינו כעת את הפנאי הנדרש להשיב לשואלים בחלק העיוני שבסוגיות, שכידוע שאלות מסוג זה דורשות זמן רב, להשיב לכל אחד דרכו, ובמקרים אלו אנו משתדלים להשיב בקצרה, ולהפנות לספרים העוסקים באותה סוגייה.

בשבוע זה נפתחה בס"ד מסגרת השיעורים החדשה, הכוללת לימוד שו"ע ומשנ"ב בהבנה טובה, יחד עם ניתוח הדברים בדוגמאות מעשיות, שנרכשו מהנסיון הרב ע"י מוקד העירוב, ובשילוב שקופיות של תמונות מהשטח, בשיעורים שבועיים שיתקיימו בעז"ה בימי רביעי לאחר סדר ב'. בשיעורים יימסרו גם דפי סיכום של השאלות והנידונים המעשיים, שיתנו למשתתפים ידיעה גם בהוראה למעשה. אנו מקווים שמתוך המשתתפים יצאו אברכים ת"ח בעלי הוראה בעירובין, שיוכלו להרחיב את המענה ההלכתי והעיוני בעירובין, לתועלת כל הציבור, המבקש לדעת דבר ה' זו הלכה.

מענה בהלכות תחומין ע"י ארגון "ערבתם"

בשבוע זה יצא גליון חדש ע"י הארגון המיוחד "ערבתם", שלקח על עצמו להתמקד בשאלות של התחומין במקומות רבים. בגליון מצוינים שמוות של למעלה מחמישים מקומות בארץ שנבדקו לדעת את גבולותיהם, ונותן מענה בטלפון 0722-722-909. ברוב הישובים לא ניתן להגיע ממרחק גדול, למרות שכאשר מתבוננים במפה נראה שכולם קרובים. כי שיעור התחום המותר הוא בסה"כ כקילומטר אחד, (960 מטר לשיעור רח"ג, 1152 מטר לשיעור חו"א), ובמקרים שהמרחק בין היישובים יותר מקילומטר, גם ע"י עירוב תחומין אי אפשר לעזור הרבה. מוקד העירוב משתמש ג"כ בפעילות הברוכה של הארגון הזה, שמוריד חלק מהעומס, לפחות בנושא של דיני התחומין. במקביל יצאו לאור ע"י המוקד בס"ד שני חוברות "דרך התחומין", שבהם מופיעים מפות של גבולות התחומין לכמה ערים ברחבי הארץ. ניתן להשיג חוברות אלו ושאר החוברות, בבני ברק - רח' אור החיים 23 ק"ב 03-6195849. בקרית ספר - רח' אור החיים 14 ק"ג 08-9798930. בירושלים - 0527148468.

ישוב מוקף היטב ונפסל בשלשה הלכות במקום אחד

בשבוע זה נמשכת בדיקת העירובים ברחבי הארץ, והפעם נבדקו שני ישובים דתיים, שמשפחות האברכים התחילו יותר להתארח בהם, ובשבועות האחרונים הגיעו כמה שאלות בנוגע למקומות אלו, והמידע שברשותנו הסתמך במקרה זה על בדיקה שנעשתה לפני יותר משנה. לכן כדי לתת לשואלים מענה יותר מדויק ומוסמך, יצאנו לבדוק אותם שוב מקרוב. בבדיקה התברר לצערנו ששניהם אינם כשרים למשפחות האברכים.

בישוב אחד כמעט כל ההיקף נמצא במצב מאוד טוב, אבל במקום אחד בצורת הפתח אחת, יש בעיה שחוט עובר מעל מבנה שהוא רשות היחיד, וגם בשני העמודים של אותה צורת פתח יש עוד שתי בעיות נוספות, והם שלש בעיות במקום אחד, שכל אחת מהם היא סיבה לאסור לטלטל. ולכן במצב הזה אי אפשר גם לומר שהלכות ע"י קננים בישוב הזה. מקרה זה נוסף לרשימת הדוגמאות של ישוב שכל ההיקף שלו ברמה טובה, ובמקום אחד הוא נפסל בשלשה הלכות [במקרה זה אנו מקיים שבקרוב יתוקן הדבר].

היסטת כשרי תנאים ארך ללמוד עירובין בעזרת מסורותיה הוותיקות וללמוד מה עושים היום בעירובין כעת יש לך את החומר המופלא למפתח את מה שרצית

השבוע ביום רביעי כ"ב שבט מתחילים בס"ד מסגרת לימוד ושיעורים שבועיים עם דגש על הפרקטיקה והלכותיה ומקורותיה ודורות פוסקי זמננו כולל דפי סיכומים ושיעורים המפתחים את החי"י

השיעורים ייפסחו ע"י הרב הר"ר משה אגנלרד שליט"א

סדר הלימוד: משנה תבנית כל אחד מתאים ויש בוטח של, לומר שיש וספרים מספרים וכו' לשבוע כלב, ויפסחו יתכן לפי סדר לימוד מוקדם, ובוים רביעי מדי שבוע, לאחר סדר ב', נמשכים לשיעור הלכתי ומשקל על הלכות שטח.

לפי מניית הלימוד חבל ללמוד בעזרת אחת כל הלכות עירובין

לפרטים והרשמה 052-76-605

השיעורים יתקיימו ברח' מלצר בבני ברק

שישי ולא באמצע שבוע, דבר שאינו מצוי כל כך. וידוע מה שאומרים הספה"ק, שדבר שמתעוררים בו נסיונות, זה מראה על חשיבותו בשמים. מצד שני, זה מראה עד כמה צריך להיות עירניים ולפקוח עין, דבר שהתושבים הם אלו שיכולים לעזור בו, ורק הם יכולים לעשות אותו.

גלגול מקרים חריגים שפוסלים את העירוב

באחת הערים התפרסם מקרה שאירע לאחרונה, שמצאו בתוך שטח העירוב המהודר מחסן שהושכר לאינסטלטור שאינו שומר שבת, לצורך הנחת כלי העבודה, ובמצב כזה הוא לא מהווה בעיה לעירוב, כיון שלא גר שם בשבתות. אבל לאחרונה התברר שהאינסטלטור היה רגיל לשהות שם בשבת, כדי שאם משהו יצטרך עזרה החופה באמצע שבת, הוא ייעזר בו בעזרה זמנית [באופן המותר], ואחרי שבת הוא יזכה בעבודת התיקון המלאה ובשכרה, והאנשים ידעו על כך ונעזרו בו, אבל לא קישרו שהוא פוסל את העירוב, כיון שכעת הוא גר שם במשך השבתות.

האחראים שגילו את הדבר, חרה להם מאוד על המכשול שאירע, עד כדי שחשבו שיותר לא ניתן לסמוך על עירוב, כשמדובר בעירוב הכולל שטחים גדולים של שכונות גדולות, כי יש כל מיני הפתעות שאי אפשר להעלות על הדעת. אבל למעשה, ודאי שצריך לעשות כפי האפשר להתיר את הטלטול. מי שיכול להחמיר על עצמו ונמנע מלטלטל, אשרוי ואשרי חלקו, אבל לכלל הציבור שרוצה לסמוך על העירוב ולטלטל, ודאי שאינו יכול לפטור את עצמו שבגלל הבעיות האלה הוא מטלטל גם במקומות שידועים באיסור זה. מה שלפעמים לא מצליחים, זה לא מתיר את הדבר. [ובמאמר המוסגר יש להוסיף, שיש מקרים שאפשר להתיר לפי רוב השיטות ללא שניות, ולכן אם מטפלים בכל מה שיועיל, בדרך כלל יש צדדי היתר לאותם בודדים שאינם יודעים. משא"כ כשיש הרבה שלא שכרו מהם, יש מתוכם כמה שאוסרים מעיקר הדין].

ידיעת היסודות ההלכתיים, ולשאול על דברים המתחדשים

ג. בעשיית השכירות מתעוררות שאלות הלכתיות רבות, וחלקן שאלות חדשות שצריכות הכרעת רב בכל מקרה לגופו, ויש להצטייד מראש בלימוד פרטי ההלכות הנדרשים לעשייתם. ראה במאמר שנדפס בחוברת "פתח העירוב – קובץ חוברות" (דיני שכירות פ"ח).

דבר ראשון צריך לקחת נוסח של שכירות מודפס, כדי שיהיה ניתן להיעזר בו, וגם לקרוא בו את הלשון הטוב והמועיל, הכולל את שלושת הנקודות החשובות, א. לשון שכירות דוקא. ב. קביעת זמן לתקופת השכירות – עד כך וכך שנים וכדומה. ג. השכירות עבור כל המשתתפים בעירוב.

דבר שני לדעת כמה סוגי הסברים שיכולים לעזור, מה טוב להסביר לאדם מסורתית, מה להסביר לרוסי, ומה לאמני דתי. ומעבר להסברים אלו להשתמש בחכמת השכל, להתאים לכל אדם את ההסבר המתאים לו.

דבר שלישי יש לשים לב לשאלות המתחדשות, ולשאול לרב מומחה לעניינים אלו דוקא. כיון שהנושא אינו נפוץ בציבור, ויש שאינם מונחים בסוגיות אלו, יש צורך לפנות לרבנים שעוסקים בנושא.

מבין השאלות שהגיעו בנושאים אלו, היתה דירה של אשה בודדת, שגרה לבד בדירה, היוצאת בבגדים צנועים אך ללא כיסוי ראש. והשכנים אינם יודעים מה מצבה בשמירת שבת ושאר המצוות. במקרה כזה יש לדון האם היא באמת שומרת שבת והלכה, רק שלא הורגלה בשמירת שבת מוסים, או שאינה שומרת כלל ורק מתלכשת חלקית מפני הסכיבה שבו היא גרה. וגם אם אינה שומרת, יש לדון האם היא מחללת שבת בפרהסיא במקומות אחרים, ונמנעת כאן רק מפני התושבים. או שגם מצד עצמה היא שומרת חלקית, באופן שבפני אדם גדול היא לא תחלל שבת (ראה משנ"ב סי' שפ"ה סק"ו). ועוד נידונים רבים שיש לדון, בין בהגדרת המצב, ובין בחלק ההלכתי בהכרעות בין הפוסקים. כל נושא כזה מעבירים להכרעת הרבנים, כדי לפסוק בכל מקרה לגופו.

להגל סיום העירוב התעוררו התושבים ברחובות הסמוכים, לעשות גם כן כמעשיהם, ולהכשיר את העירוב באופן המועיל ע"פ הלכה, בעשיית השכירות בצורה פרטית מכל מי שאינו מודה בעירוב. ואנו מקוים שגם המקומות הרחוקים ילמדו מהם, ויתחילו בעשיית השכירות, ובקרבן יזכו גם להודיע על סיום סידור השכירות כהלכה, לזכות בבת אחת את כל תושבי השכונה, וכל העוברים דרכה.

לעילוי נשמת האבדן היקר והמיוחד
הרה"ג ברוך אריה ליב בר' י' שלמה זלמן רוטמן
בתוך שנות מחלתו, לקח על עצמו לדאוג להוסיף
בעירוב שכונתו – חפציבה, בית שמש. זכות הרבים תעמוד לו.
נפטר י"ב שבט תשע"ח ה. נ. ז. ג. ה.

מגבית דחופה – "חמש או עשר"
לאור התרחבות הפעילות בבדיקות בישובים, והרחבת הפצת העלונים בערים נוספות, זמיות התורמים גדלים לאין שיעור, אלפי אנשים נחשפים ללימוד הלכות עירובין, ולקיומם בשמירת גדרי ההלכה. ובמקביל ההוצאות גדלו, ומגיעים לכמה אלפי שקלים בחודש! אנו זקוקים בדחיפות לסיוע שלכם – הקוראים היקרים, שמכירים את חשיבות העניין, ואת התועלת הגדולה, מהלימוד ועד הקיום.
עזרו לנו בהוצאת קבע בסך 5 או 10 ש"ח לחודש בלבד
ועי"ז נוכל בעז"ה לעמוד בהוצאות הגדולות ולהמשיך בפעילות.
ניתן לתרום במכשירים של "קהילות" או "נדרים פלוס"
בחיפוש "מוקד העירוב", או בטלפון 073-2757-008

למרות שכל הגדר היתה מתחזקת מטעמי בטחון, היה קטע אחד במורד ההר תלול מאוד, שלא היתה בו גדר, מכיון שהפרש הגובה ביניהם היה תלול כשלושים מטרים, לכן לא עשו שם גדר. אבל כלפי העירוב היתה שם בעיה קשה, כיון שהתל לא היה באותה זווית של הגדר, והתל לא חיבר ביניהם, אלא הגדר היתה מצפון לדרום, והתל ממוזרז למערב, וממקום שמסתיימת הגדר העליונה עד המקום שמתחילה הגדר התחתונה במורד התל, יש כמאתיים מטרים שאין בו מחיצה מצפון לדרום. בדין זה יש נידון ארוך בהלכות תל המתלקט, אך לחשב את דיני המחיצה שלו, בחלקו העליון או בחלקו התחתון, או אפילו באמצע, ולכן יש אומרים שבמקרה הנ"ל נחשב פירצה שפוסלת לגמרי, והיא פירצה בקרן זווית. ויש להאריך בזה.

הגדר שמסתיימת בראש ההר

דינים אלו יחד עם שאר דיני תל המתלקט, יילמדו בעז"ה בשבוע הקרוב במסגרת השיעורים החדשה בעירובין, בלימוד המשנ"ב סימן שמה"ס"ק ה'.

שבע שנים להשלמת השכירות של העירוב

בשבוע האחרון סיימו בשמחה רבה, לאחר עמל של שנים והשקעה מרובה, לעשות את השכירות באזור מוסים בשכונת קרית הרצוג בני ברק, והשקיעו בעשיית מחיצות וצורות פתח לסוגר את האזור בפני עצמו, כדי שיהיה בו עירוב כהלכה. האברך שעמד מאחורי הפעילות המורכבת בזמן האחרון, מספר למוקד העירוב על המהלך הארוך שהשתלשלו העניינים, עד שהגיעו להשלמתו. התחלת התהליך היה כבר לפני שבע שנים, שאברכים הבינו את חומרת ההתייחסות של פוסקי זמננו לשכירות הכללית מהמשטרה, שאין בכוחה להתיר את הטלטול במציאות בת ימינו, כיון שאין לממשלה ולמשטרה את הזמיות הנדרשות לצורך העניין ע"פ הלכה, ומה שעושים בעירובים הכלליים הוא כבחינת "עושים מה שאפשר" כמו שכתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ה סי' צ"ז אות י"ד), וכפי שהורה מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל ושאר פוסקי זמננו. בשלב ראשון האברכים אספו רשימות מהאברכים הגרים באזור, ולאחר מכן התחילו בעשיית השכירות, ומחמת הקושי שבדבר הפסיקו, ולאחר זמן באו אחרים והמשיכו, ושוב הפסיקו והמשיכו, במשך כשבע שנים האט התקדמו לאט עד שסיימו.

העולם אל תתייאש, אדם תוכל לסיים

א. מדבר זה הם רוצים ללמד דברים א. – "לעולם אל תתייאש" נכון שזה קשה, נכון שאי אפשר לעשות הכל בפעם אחת, נכון שמרוב קושי נשברים, אבל דבר ראשון – מתחילים, אחרי זמן – מומשיכים, ובסוף – גומרים. אם לא מתחילים אי אפשר לגמור, ואם מתחילים אפשר לגמור.

יש מקומות שמדובר בשכונה חרדית ויש רק מעט חילונים, והאפשרות לשכור במקום כזה יותר קלה. אבל בקרית הרצוג במקום הנ"ל, מדובר ברחוב שיש בו הרבה תושבים שצריך לשכור מהם, ובאמת ידעו מראש שהתהליך דורש הרבה מאמץ, ובכל זאת התחילו, ולאחר כמה נסיונות והתחלזות זכו גם לסיים.

הרבה פעמים אנשים טובים אומרים דברי יאוש ורפיון על מעשים כאלו, כגון אף פעם זה לא יהיה מהודר לגמרי, או בלא הכי לא תוכל להיות בטוח במאה אחוז. ודברים אלו לפעמים עוזרים את האברכים הצעירים, מלהשקיע את הכוחות הנדרשים למערכה. והנה דבר ראשון הדבר ברור, שאסור לומר שגומרים רפיון בקיום ההלכה, אדרבה צריך לומר לו דברים שישקו אותו כמה שיוכל, אולי בסוף זה לפחות יעלה בדרגת הכשרות, גם אם לא יגיע לרמה הכי מושלמת. ובאמת רואים סיעתא דשמיא שמקומות שהשקיעו, הצליחו. דבר שני, אם אלו שאומרים שלא יגמרו את השכירות כהלכה, היו מונעים את כניהם מלטלטל בגלל שאין שכירות, נחא, שאומרים שימשיכו לא לטלטל. אבל המציאות היא שאותם אנשים נותנים לבניהם לטלטל בלי שכירות כלל, א"כ ודאי חובתם להשתדל ולתרום למען הגברת קיום ההלכה.

שיתוף הפעולה של התושבים בעירונות ובעזרה

ג. דבר נוסף שהם רוצים ללמד, שיש מקרים חריגים, הדורשים עירונות גבוהה של כלל התושבים, ורק ע"י שיתוף פעולה יפה, אפשר להגיע לעירוב כהלכה. אחד המקרים שהיה להם בשבוע האחרון של השלמת השכירות, היה אדם שחילק את דירתו ליחידות דיו, והשכיר אחת מהם, ולא השכיר את השניה, היא עמדה ריקה במשך כשש שנים, שאף אדם לא גר בה, והאברכים שרשמו את המקומות הבעייתיים לא ראו צורך לעשות דבר כלשהו בדירה זו. בשבוע האחרון השכן ראה שמעלים מקרר ישן ושולחן, וחשב שבאים לגור בה. האברך המטפל בשכירות הגיע ודפק בדלת של הדירה, ולא היה בה אדם. כיום שיש האחרון מתקשר השכן שגר בבנין ומספר שהוא שומע רעשים מהדירה, מיד הגיע האברך שטיפל בשכירות ועלה יחד עם השכן לדירתם, ואכן היו שם דיירים שאינם שומרי שבת, ובס"ד עשו איתם את השכירות סמוך לשבת.

האברך ראה כמעשה זה השגחה פרטית מיוחדת, מצד אחד זה מראה על גודל הנסיון שהעמידו להם משמים, שדירה שעמדה שש שנים ללא אדם, פתאום עכשיו בשבוע שמשלמים את העירוב בשכונה, הגיעו לגור בה, ובמיוחד שהגיעו ממש ביום

מוקד העירוב השבונתי

קו מידע הלכתי ומידע אקספוזי על נבנות העירובים השבונתיים

ניתן לקבל את העלון במייל כשר, לשלוח בקשה ל- A83320@GMAIL.COM